

NAOMT doet van zich spreken op Canadees congres

Succesvolle behandelmethode coccygodynie en bekkenklachten

Tekst: **Cecile Röst**

Foto: **Wim van IJendoorn**

Iedere vier jaar organiseert de Internationale Federatie van Orthopedisch Manueel Therapeuten (IFOMPT) een congres waar de nieuwste wetenswaardigheden, therapiematerialen, behandeltechnieken en onderzoeksresultaten worden gepresenteerd. Dit jaar vond het congres plaats in Québec. NAOMT-leden Meine Veldman en Cecile Röst presenteerden er hun gezamenlijk ontwikkelde behandelmethode voor het corrigeren van een zeer pijnlijk stuitje (coccygodynie) en voor bekkenklachten. Het was een boeiend congres met nieuwe internationale ontwikkelingen en een interessante presentatie namens Nederland...

IFOMPT-congres 2012

Vanuit de hele wereld reisden manueeltherapeuten en osteopaten eind september af naar Québec City in de Canadese provincie Québec. Naast presentaties en korte lezingen over onderzoeken en behandelingen stond het congres ook in het teken van netwerken en het uitwisselen van ideeën en werkwijzen.

Er zijn tijdens het congres een kleine 200 presentaties gehouden, waarvan de meeste over lage rugpijn (69). Onderverdeeld naar pijnlocatie gaat het verder over nekpijn (61), schouderklach-

ten (14), knieklachten (11), borstwervelkolomklachten (9), kaakklachten (9), elleboogklachten (7), heupklachten (7), enkelklachten (5) en bekken/stuitklachten (4).

Manuele therapie in beweging

Ten opzichte van de vorige IFOMPT-congressen van 4 en 8 jaar geleden blijken er opvallende veranderingen te hebben plaatsgevonden. Zo lijkt er bij de manuele therapie veel meer interesse te bestaan in nieuwe behandelmethodes en zijn er vernieuwde inzichten in de be-

dering van chronische pijnklachten. De lage rugproblematiek staat nog steeds in grote belangstelling, maar bij een groot aantal lezingen en posterpresentaties stonden dit jaar ook neklachten hoog genoteerd.

Verder was er dit keer weinig aandacht voor het opstellen en uitleggen van richtlijnen, terwijl er veel onderzoeksmateriaal is vrijgekomen om meer gerichte behandeladviezen aan de therapeuten mee te geven. Zo werd bijvoorbeeld duidelijk welke categorie nekpatiënten baat

ICT voor de gezondheidszorg

Naast onze vertrouwde diensten en services voor ICT implementaties en -beheer biedt Comvio:

Online diensten van Comvio: Met afstand de grootste!

Met Server Based Computing wordt uw administratie beheerd vanaf een centrale server van Comvio. Uw administratie is zo veilig, goedkoop en vanaf verschillende locaties (praktijk, sublocaties en thuis) bereikbaar en beschikbaar. Deze dienst is verkrijgbaar vanaf € 20,50 ex BTW per maand.

De voordelen

- Onafhankelijk
- Server Based Computing zonder kinderziekten
- Hosting van zowel uw beroeps applicatie als MS-Office of zelfs Open Office
- Uw gegevens staan in een centrale en veilige omgeving
- Updates, back-up, onderhoud en beheer doet Comvio voor u
- U bent niet gebonden aan een vaste werkplek
- Dure investeringen zijn verleden tijd
- Vakkundige, adequate en snelle support
- Aansluiting Vecozo en ZorgMail, Uzi register en Abacus
- Alle pakketten: Intramed, RAAM, Fysio Road Map, FIS-i, Fysiologic, Medikad, Health software, Prosoftware en Het Gezonde Net

Dit betekent

- Groot gemak
- Super veilig
- Communicatie met overige zorgverleners in 1e en 2e lijn
- Nooit meer verlies van data
- Tijd-en kosten besparend
- Dagelijks meer dan 3.000 tevreden gebruikers actief

Online demonstratie op aanvraag!

Comvio

Comvio b.v. | Postbus 150 | 6940 AB Didam
Telefoon: 0316 29 42 42 | Fax: 0316 29 41 00
E-mail: info@comvio.nl | Web: www.comvio.nl

heeft bij manuele therapie en bij welke patiënten andere behandelstrategieën meer effect hebben.

Veel aandacht voor behandelmethodes dryneedling en medical taping

Dryneedling en medical taping wordt in Nederland al door veel (orthopedisch) manueeltherapeuten standaard toegepast binnen de behandeling. Ook op het congres was er bij diverse stands, presentaties en lezingen veel aandacht voor medical tapingtechnieken (waarbij weefsels worden ondersteund in hun functie, terwijl de bewegingsvrijheid behouden blijft). Medical taping wordt vooral gebruikt als aanvulling op de manipulaties en mobilisaties van gewrichten.

of orthopedische aandoeningen veroorzaken of in stand houden.

Universiteiten uit allerlei landen werken samen met manueeltherapeuten en fysiotherapeuten uit het werkveld om deze onderzoeken op wetenschappelijk verantwoorde wijze uit te voeren en de resultaten in medische vakliteratuur te publiceren. Na vele jaren wachten vanuit het werkveld, de verzekeringen en de politiek, worden nu eindelijk voorzichtige resultaten zichtbaar en kunnen nieuwe richtlijnen opgesteld worden.

Vernieuwde inzichten in chronische pijn Uit een groot aantal lezingen bleek dat men het tijd vindt om bij de benadering van chronische pijn over te stappen van

'Er is veel onderzoek nodig naar factoren die pijnklachten veroorzaken of in stand houden'

Ook was er ruime aandacht voor het verlengen van zenuwweefsel met technieken uit de neurodynamica. Nieuw was de belangstelling voor dryneedling, een efficiënte behandelmethode waarbij met acupunctuurnaalden ontspanning van spierweefsel verkregen wordt.

Internationale samenwerking Universiteiten en hogescholen

Het afgelopen decennium stond vooral in het teken van 'evidence based medicines': onderzoeks- en behandeltechnieken worden niet meer toegepast als ze niet wetenschappelijk onderbouwd effectief zijn bevonden. Het gevolg hiervan is dat er zeer veel onderzoek nodig is naar allerlei deelfactoren die pijnklachten na letsel of bij neurologische, reumatische

het denken volgens een biomechanisch model (pijn wordt verklaard vanuit weefselveranderingen als gevolg van letsel) naar het veel bredere biopsychosociale model. Hierbij worden ook factoren van psychologische aard en sociale omgeving meegenomen om te verklaren waarom bij sommige mensen klachten langdurig aanwezig blijven en dit bij anderen niet het geval is. De hersenen krijgen in dit model een hoofdrol toebedeeld. Geadviseerd wordt om naast de manuele therapiebehandelingen oog te hebben voor psychologische en sociale factoren. Ook dit is in Nederland al vele jaren een model waar vanuit gewerkt wordt binnen de fysiotherapie en manuele therapie. Het is verrassend om te zien dat in de rest van de wereld dit in Nederland

NAOMT symposium voor manueel therapeuten op 14 en 15 juni 2013 De NAOMT hecht veel waarde aan het nascholen van eerder opgeleide Orthopedisch Manueel Therapeuten. Daarom wordt ook volgende jaar een symposium georganiseerd waarin de nieuwste inzichten en behandeltechnieken verder aan bod kunnen komen. Naast Orthopedisch Manueel Therapeuten zijn ook andere manueel therapeuten en Masterstudenten (Orthopedische) Manuele Therapie van harte uitgenodigd. Locatie: Hogeschool van Leiden. Inschrijving kan vanaf 1 januari 2013 via www.naomt.nl

SYMPOSIUM
BEWEGINGEN IN DE MANUELE THERAPIE

WORKSHOPS
PRESENTATIES

RESERVEER IN UW AGENDA:
14 EN 15 JUNI 2013

LOKATIE: HOGESCHOOL LEIDEN

MEER INFO:
WWW.NAOMT.NL

bekende model opeens omarmd wordt. De resultaten van vele jaren van onderzoeken op het gebied van chronische pijn, zijn inmiddels bekend en worden nu gecombineerd tot bredere modellen.

Australië. Tijdens zijn lezing richtte hij zich op de verschuiving van manuele therapie die klachten uitsluitend vanuit biomechanische modellen verklaart, naar manuele therapie die hiernaast ook psy-

lokale weefselveranderingen kunnen veroorzaken. Catastrofen houdt hiermee chronische pijn in stand en is een belangrijke factor om aan te pakken in de behandeling.”

‘Na jaren wachten vanuit worden eindelijk resultaten zichtbaar en worden nieuwe richtlijnen opgesteld’

Er bestaat niet één oorzakelijke factor voor chronische klachten als bijvoorbeeld whiplash (WAD) of lage rugpijn, maar we moeten zoeken naar een combinatie van factoren die pijn in stand kan houden.

Keynote speakers

Onder de docenten in de manuele therapie zijn internationaal vermaarde sprekers, die ook dit keer de nieuwste onderzoeksresultaten combineren in interessante lezingen. Veldman: “We bezochten bijvoorbeeld de lezing van David Butler. Hij heeft een eigen praktijk, maar geeft ook les aan de Universiteit van Zuid-

chosociale, immunologische en neurofysiologische modellen gebruikt binnen hun behandelstrategie.

Hij vertelde onder andere over de invloed die catastrofen van klachten (negatief gedrag en hulpeloosheid tegenover pijn) heeft op het immuunsysteem dat in de hersenen bestuurd wordt. Bijvoorbeeld: ‘Ik denk niet dat ik ooit van deze pijn kan afkomen. Nee, ik kan hier echt niet meer mee werken. Als ik aan werken denk voel ik al dat ik dat niet kan’. Tijdens deze negatieve manier van denken over pijn worden gliacellen aangemaakt die

Een andere boeiende keynote-speaker was uroloog Stuart Gowland. Gowland is directeur van het ‘New Zealand Mobile Surgical Project’. Röst: Zeker voor ons Nederlanders is het interessant om te horen hoe Gowland probeert om in afgelegen gebieden in Nieuw Zeeland de gezondheidszorg te verbeteren. Hij maakt op allerlei manieren gebruik van moderne communicatiemiddelen om operatiepersoneel in afgelegen gebieden op de hoogte te brengen van de nieuwste operatietechnieken en -eisen. Hij slaat hierbij geen middel over: van applicaties voor smartphones tot het maken van televisieprogramma’s voor pay-TV, internet, You Tube etc. tot een enorme grote vrachtwagen die volledig is ingericht als operatiekamer. Met deze vrachtwagen wordt door Nieuw Zeeland gereden om overal les te kunnen geven aan operatiepersoneel, van artsen tot verpleging.”

Coccygodynie (pijn aan het stuitje)

Ook Meine Veldman en Cecile Röst leverden met hun ‘NAOMT-poster’ een waardevolle bijdrage aan de kennisoverdracht. Als onderwerp kozen zij coccygodynie (pijn aan het stuitje), letterlijk vertaald: pijn van het staartbeen (os coccygis). De meeste patiënten met een coccygodynie klagen over pijn in of rond het stuitje, die soms kan uitstralen naar de zitbeenknobbels en de onderrug. De pijn wordt vooral geprovoceerd door zitten, maar kan ook heel vervelend zijn bij het opstaan of als er druk op komt. Een scheefstand van het stuitje kan gevolgen hebben voor de totale bewegingsketen van gewrichten en spieren. Als gevolg van de hierdoor verstoorde zenuwprickeling kunnen ook darm- en blaasproblemen ontstaan. Door de moeite met zitten kan coccygodynie de kwaliteit van leven ernstig verstoren en sociale problemen geven.

Klinisch beeld coccygodynie

Naast klachten als gevolg van obesitas, inadequate zithouding, fietsen, roeien,

paardrijden, etc., is de pijn in het algemeen een gevolg van een trauma, zoals een val op het ijs of een moeizame bevalling. Ernstige stuitpijn na de bevalling wordt meestal veroorzaakt door een moeizame of juist zeer snelle bevalling. In 50,8% van de gevallen betreft het een bevalling met behulp van verlostang. Vaak is hierbij sprake van een al dan niet volledige luxatie (3-dimensionale standsverandering van het stuitje met verplaatsing binnenwaarts, 70% van de patiënten) of zelfs een breuk van het stuitje.

Correctietechniek voor onderschat probleem

Coccygodynie is een door veel manueeltherapeuten onderschat probleem. Hoewel patiënten aangeven niet te kunnen zitten en de pijn vaak zeer ernstig is, weten slechts weinigen welke behandeling gegeven kan worden. Op de presentatieposter staat aangegeven hoe een behandeling om het stuitje de eigen natuurlijke positie terug te geven, moet worden uitgevoerd. Daarnaast werd op

Meine Veldman en Cecile Röst

Meine Veldman (1953), orthopedisch manueel therapeut, bezit een praktijk in Bilthoven. Hij volgde cursussen in viscerale manipulatie en behandelt gemiddeld 40 patiënten met stuitjespijn per maand. Cecile Röst (1961), orthopedisch manueel therapeut, is auteur van onder meer ‘Bekkenpijn tijdens en na de zwangerschap’ en publicaties in medische vakliteratuur. Zij geeft workshops en lezingen over haar methode om bekkenpijn en –instabiliteit te behandelen. Sinds 2004 is ze actief (bestuurs)lid van de Nederlandse Associatie voor Manueel Therapeuten (NAOMT).

